

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 26 stycznia 2012 r.

**Pan
Rafał Dutkiewicz
Prezydent Wrocławia**

LWR-4101-25-01/2011
P/11/074

Tekst jednolity po uwzględnieniu zmian wprowadzonych uchwałą Komisji Odwoławczej NIK z dnia 28 lutego 2012 r., zatwierdzonej postanowieniem Prezesa NIK z dnia 19 marca 2012 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała działania Urzędu Miejskiego Wrocławia (zwany dalej „Urzędem”) w zakresie przygotowania do organizacji finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA – EURO 2012 (zwanego dalej „Turniejem”).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 grudnia 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia kontrolowaną działalność.

Stwierdzono uchybienia polegające na blisko trzymiesięcznym opóźnieniu realizacji systemu sterowania ruchem ITS-Wrocław – etap I, tj. jednej z dziewięciu inwestycji komunikacyjnych realizowanych w 2011 r. oraz nieterminowym zakończeniu realizacji pozostałych trzech inwestycji komunikacyjnych (opóźnienia wynoszące od 1 do 2 miesięcy).

Formułując pozytywną ocenę uwzględniono terminową realizację kolejnych 5 inwestycji związanych z przygotowaniem do EURO 2012, prawidłową realizację zadań organizacyjnych oraz zobowiązań umownych Wrocławia podjętych w związku z

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701

przygotowaniem do Turnieju oraz wywiązywanie się Urzędu z zadań dotyczących nadzoru nad budową Stadionu Miejskiego.

1. Pozytywnie należy ocenić fakt, iż z realizowanych w 2011 r. przez Wrocław dziewięciu inwestycji komunikacyjnych na Turniej, siedem zostało ukończonych, w tym sześć kluczowych dla organizacji EURO 2012 (przebudowa ul. Kosmonautów w ciągu drogi krajowej nr 94 – etap I, budowa połączenia obwodnicy śródmiejskiej z portem lotniczym – etapy I, II i III, budowa infrastruktury drogowej w otoczeniu stadionu piłkarskiego oraz przebudowa ul. Lotniczej w ciągu drogi krajowej nr 94 – etap II).

W planowanym terminie zostało ukończone także jedno ważne dla EURO 2012 przedsięwzięcie związane ze Stadionem pn. „zagospodarowanie terenu wschodniego pomiędzy obszarem stadionu i rzeką Ślężą wraz z budową kładki – etap I). Stwierdzono jednak, że zakończenie trzech z wymienionych zadań odbyło się z opóźnieniem wynoszącym 1 miesiąc dla budowy połączenia obwodnicy śródmiejskiej z portem lotniczym – etap III i przebudowy ul. Lotniczej w ciągu drogi krajowej nr 94 – etap II oraz 2 miesiące – dla budowy infrastruktury drogowej w otoczeniu stadionu piłkarskiego.

2. Stwierdzono trzymiesięczne opóźnienie budowy Systemu Sterowania Ruchem ITS-Wrocław – etap I - zadania „ważnego” dla organizacji EURO 2012. Opóźnienie to spowodowane było późniejszym o dwa miesiące opracowaniem przez wykonawcę finalnej wersji Koncepcji Systemu ITS oraz opóźnieniami w realizacji inwestycji na Stadionie Miejskim i w jego otoczeniu. Wpływ na stwierdzone opóźnienie miały także nieterminowe realizacje zadań częściowych w ramach projektu Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – etap I, determinujących zakończenie przedmiotowego zadania. W związku z powyższymi przyczynami po raz kolejny przesunięto termin zakończenia omawianego zadania (pierwotny termin określono na wrzesień 2011 r.) z 30 listopada 2011 r. na 22 lutego 2012 r. Tym samym nie został zrealizowany 1 z 2 wniosków, jakie wniosła Najwyższa Izba Kontroli, po zakończonej w styczniu 2011 r. kontroli przygotowań Wrocławia do Turnieju w 2010 r.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, kolejne przesunięcie terminu zakończenia inwestycji stwarza realne zagrożenie dla jej zakończenia przed Turniejem EURO 2012, tym bardziej że do tej pory nie uruchomiono w pełni żadnego elementu Systemu ITS. Jedynie na odcinku między krańcówką tramwajową na ul. Świeradowskiej a skrzyżowaniem ulic Piłsudskiego i Zielińskiego, stanowiącym część pierwszej linii Tramwaju Plus, w trakcie

kontroli NIK, wdrażano sygnalizację umożliwiającą nadawanie priorytetu dla przejazdu tramwajów przez skrzyżowania. Tymczasem System ITS docelowo ma regulować zarówno ruch tramwajowy, jak i kołowy na wszystkich ważnych skrzyżowaniach w centrum Wrocławia, a także na dwóch liniach szybkiego Tramwaju Plus oraz na Trasie Średnicowej (ok. 100 skrzyżowań). ITS ma także obsługiwać system informacji dynamicznej dla pasażerów, precyzyjnie określający rzeczywisty czas do przyjazdu pojazdów komunikacji miejskiej na poszczególne przystanki objęte systemem.

3. Oprócz wyżej omawianej inwestycji, drugim niedokończonym jeszcze zadaniem na EURO 2012 jest Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – etap I, którego termin zakończenia planowany na dzień 31 marca 2012 r., nie uległ zmianie w badanym okresie. W ramach tego zadania zakończono dziewięć z 15 zadań częściowych. Termin zakończenia sześciu pozostałych zadań przypada na okres między 30 grudnia 2011 r. a 31 marca 2011 r. Zawansowanie rzeczowe prac wynosiło 45% dla Systemu Sterowania Ruchem oraz od 75% do 100% dla kolejnych pięciu zadań.

4. Skontrolowane przez NIK zadania organizacyjne na EURO 2012 realizowane były zgodnie z zakresem i terminami określonymi w dokumentach programowych i opracowaniach projektowych, m.in. w: „Planie obsługi transportowej w miastach-gospodarzach EURO 2012”, „Zintegrowanej Koncepcji Bezpieczeństwa w obszarach ustalonych z UEFA”, „Planie powołania stacjonarnych i mobilnych ambasad kibiców”, „Projekcie – Kibice Razem”, „Projekcie – Państwowe Ratownictwo Medyczne”, „Podstawowa i specjalistyczna opieka medyczna na czas Turnieju EURO 2012”, „Standaryzacji stref kibica i miejsc publicznego oglądania meczów”, „Projekcie – Wolontariat 2012”, „Projekcie – Budowa bezpłatnego dostępu do Internetu w miastach-gospodarzach EURO 2012”.

Działania te dotyczyły takich zadań jak:

- przygotowanie wariantowej koncepcji transportowej dla Wrocławia – w ramach tego zadania opracowano dokumentację projektowej organizacji ruchu na czas UEFA EURO 2012 we Wrocławiu”, zabezpieczono środki finansowe w wysokości 334,5 tys. zł, opracowano nowe czytelne formy oznakowania kierunkowego;
- realizacja Zintegrowanej Koncepcji Bezpieczeństwa w obszarach ustalonych z UEFA – podjęto decyzje o strukturze organizacji i zakresie odpowiedzialności miejskich

sztabów bezpieczeństwa na okres trwania EURO 2012, powołano zespół zarządzania kryzysowego, zorganizowano miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego;

- stworzenie stacjonarnych i mobilnych ambasad kibiców na okres trwania Turnieju – zakończono szkolenia pracowników stacjonarnych ambasad kibiców i rekrutację ekspertów do pracy w stacjonarnych ambasadach kibiców;
- opracowanie planu stworzenia ośrodków fan-coachingu dla kibiców lokalnych drużyn piłkarskich – wzmiankowane plany konsultowane były ze Stowarzyszeniem Kibiców Śląsk Wrocław oraz spółką PL.2012;
- stworzenie koncepcji rozszerzonych działań Państwowego Ratownictwa Medycznego w trakcie Turnieju we Wrocławiu – projekt został uzgodniony z właściwymi wojewodami oraz Ministerstwem Zdrowia;
- wyznaczenie placówek w zakresie podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej – w ramach tych zadań opracowano koncepcję funkcjonowania podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w trakcie Turnieju EURO 2012 i wyznaczono 9 placówek opieki zdrowotnej z terenu Wrocławia do realizacji powyższych zadań;
- określenie lokalizacji, finansowania i wybór operatorów stref kibica – propozycja lokalizacji dla oficjalnej Strefy Kibica została przedstawiona UEFA w przygotowanym Host City Concept (zaakceptowano lokalizację w Rynku wrocławskim), ogłoszono przetarg na wybór operatora strefy;
- rekrutacja wolontariuszy – w październiku 2011 r. rozpoczęto rozmowy kwalifikacyjne z wybranymi osobami i szkolenia wolontariuszy, planowane zakończenie rekrutacji w marcu 2012 r.;
- budowa bezpłatnego dostępu do Internetu w wybranych lokalizacjach we Wrocławiu – w latach 2009-2011 zainstalowano 40 punktów dostępowych w wybranych miejscach Wrocławia, trwają prace instalacyjne w kolejnych 60 punktach dostępowych, realizowano projekt budowy sieci na Dworcu Głównym PKP, nowym terminalu Portu Lotniczego oraz na esplanadzie Stadionu Miejskiego;
- działania promocyjne realizowane w ramach zatwierdzonego przez UEFA Host City Concept – promocja Wrocławia i Stadionu Miejskiego poprzez koncerty międzynarodowych gwiazd na Stadionie, mecze międzypaństwowe, emisje 15-

sekundowego filmu promocyjnego nt „Turnieju UEFA EURO 2012” przed każdym seansem filmowym międzynarodowego festiwalu filmowego „Nowe Horyzonty”;

5. Pozytywnie należy ocenić również realizację przez Wrocław zobowiązań wynikających z tzw. „umowy stadionowej” na Turniej Finałowy Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA 2010/2012, podpisanej przez Gminę Wrocław, Polski Związek Piłki Nożnej i Ukraiński Związek Piłki Nożnej, a także umowy zawartej między Wrocławiem jako miastem-gospodarzem a UEFA, gdzie zostały przewidziane zobowiązania do spełnienia, głównie w zakresie bezpieczeństwa, zabezpieczenia medycznego, transportu publicznego, promocji Turnieju jak i związanej z tym ochrony praw własności intelektualnej. Wrocław wypełniał wymienione zobowiązania.

6. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do sprawowanego przez Miasto nadzoru nad Spółką Wrocław 2012 Sp. z o. o. w zakresie budowy Stadionu Miejskiego na Turniej UEFA 2012.

Ustalono także, że w latach 2009 – 2011 wydłużeniu ulegały zarówno terminy zakończenia budowy Stadionu jak i wzrosły koszty jego budowy. W dniu 14 kwietnia 2009 r. zawarto pierwszą umowę na wykonanie projektów wykonawczych oraz budowę Stadionu z konsorcjum firm Mostostal Warszawa S.A. określając termin zakończenia realizacji przedmiotu umowy na dzień 14 stycznia 2011 r., a wynagrodzenie w kwocie 729,7 mln zł brutto. Po rozwiązaniu ww. umowy, w dniu 16 stycznia 2010 r. została zawarta umowa z nowym wykonawcą, tj. konsorcjum firm Max Bögl Spółka z o.o., której przedmiotem było kontynuowanie budowy Stadionu wraz z wykonaniem projektów wykonawczych. Nowy wykonawca zobowiązał się zbudować Stadion w terminie do 30 czerwca 2011 r., a kwota umowy wynosiła 655 mln zł brutto. W stosunku do poprzedniej umowy ostateczny termin zakończenia budowy Stadionu został przesunięty o pięć i pół miesiąca. W trakcie realizacji prac, w latach 2010-2011, całkowite koszty budowy stadionu wzrosły z kwoty 874,8 mln zł brutto (wartość robót wykonanych do dnia 30 grudnia 2009 r. przez poprzedniego wykonawcę konsorcjum firm Mostostal Warszawa S.A.) do kwoty 901,2 mln zł brutto (stan na koniec 2011 r.), przy czym powoływano się na konieczność m.in. wykonania prac związanych z zagospodarowaniem i optymalną organizacją budowy, podjęcia robót dodatkowych związanych z rozbudową stacji energetycznej oraz rozpoczęciem działalności operacyjnej stadionu, która również wymagała poniesienia nakładów na obiekt. Jednakże umowny termin zakończenia budowy Stadionu nie został dotrzymany przez wykonawcę. Zgodnie z umową z

dnia 16 stycznia 2010 r. zawartą z konsorcjum reprezentowanym przez Max Bögl Polska spółka z o.o. – budowa winna być zakończona w terminie do 30 czerwca 2011 r. w części umożliwiającej organizację imprez masowych zgodnie z wymogami UEFA i Ekstraklasy S.A., w stanie umożliwiającym uzyskanie pozwolenia na użytkowanie lub warunkowego pozwolenia na użytkowanie. Termin zakończenia pozostałych prac wymaganych do całkowitego zakończenia inwestycji i podzielonych na dwa etapy upływał w dniach 25 sierpnia 2011 r. (8 tygodni po 30 czerwca 2011 r.) i 20 października 2011 r. (16 tygodni po 30 czerwca 2011 r.). Należy zaznaczyć, że Stadion Miejski posiadał dopuszczenie do użytkowania (z wyłączeniami) i odbywały się na nim zaplanowane imprezy masowe, w tym mecze piłkarskie. Wnioskowany przez wykonawcę nowy termin zakończenia budowy został określony na dzień 31 marca 2012 r., tj. wydłużony o ponad pięć miesięcy w stosunku do określonego w umowie z dnia 16 stycznia 2010 r.

NIK podkreśla, że każdy wzrost kosztów budowy Stadionu Miejskiego i zakresu prac musi być wnikliwie analizowany przez Inwestora. Należy zaznaczyć, że Inwestor zwracał się do Wykonawcy o przedłożenie merytorycznego uzasadnienia wydłużenia czasu realizacji budowy, jednakże przekazywane materiały przez Wykonawcę nie były dla Inwestora satysfakcjonujące. Jednocześnie Najwyższa Izba Kontroli informuje, że ocena zasadności zarówno wzrostu kosztów budowy Stadionu, jak i wydłużenia czasu jego realizacji, wymaga przeprowadzenia odrębnych badań kontrolnych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Podjęcie działań w celu dotrzymania zakresu rzeczowego oraz terminu ustalonego na 22 lutego 2012 r. zakończenia realizacji Systemu Sterowania Ruchem ITS-Wrocław (etap I) – zadania ważnego dla organizacji Turnieju EURO 2012.***
- 2. Kontynuowanie działań zmierzających do terminowego zakończenia budowy Zintegrowanego Systemu Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – etap I oraz wszystkich zadań organizacyjnych na Turniej.***
- 3. Zapewnienie w ramach nadzoru nad Spółką Wrocław 2012 sp. z o.o. zakończenia budowy stadionu piłkarskiego na Turniej Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 oraz poinformowanie o przyczynach wydłużenia terminu realizacji budowy i wzrostu kosztów.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.